Erfgoed Gelderland

Jaarverslag 2021

Stichting Erfgoed Gelderland

Erfgoed Gelderland | Westervoortsedijk 67-D
6827 AT Arnhem | Tel. 026-3034254
www.erfgoedgelderland.nl | info@erfgoedgelderland.nl

samen
verleden toekomst
geven

Inhoud

1. Inleiding ... 3
2. Organisatie ... 3
   2.1 Organisatie/Personeel ... 4
   2.2 Raad van Toezicht ... 5
   2.3 Gevolgen van Corona ... 6
   2.4 Samenwerken zit in onze missie ... 7
3. Wat is er bereikt in 2021 ... 7
   3.1 Kennis ontwikkelen ... 8
   3.2 Zichtbaarheid vergroten ... 10
   3.3 Verbinding met de omgeving versterken ... 13
4. Financieel resultaat ... 16
5. Vaststelling en goedkeuring ... 17
6. Jaarrekening ... 18
   Balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming) ... 18
   Staat van baten en lasten 2021 ... 19
   Toelichting ... 19
   Basis voor financiële verslaglegging ... 19
   Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva ... 20
   Grondslagen voor de bepaling van het resultaat ... 20
   Toelichting balans ... 21
   Toelichting staat van baten en lasten ... 22
   Wet Normering Topinkomens (WNT) ... 24
7. Risicoparagraaf ... 26
8. Overige gegevens ... 26
   Resultaatbestemming ... 26
Bijlagen ... 27
Bijlage 1: Verantwoording doelen en uren 2021 ... 27
Bijlage 2: Besteding exploitatie en projecten ... 29
Bijlage 3: Nevenfuncties ... 30
Bijlage 4: Ieders Museum: nieuwe publieksgroepen bereiken ... 31
Bijlage 5: Publieksarcheologie ... 36
Bijlage 6: Leeropdracht Gelderse Geschiedenis 2021 ... 38
Bijlage 7: Egalisatiereserve ... 39
   A. CollectieGelderland – Memorix Major ... 39
   B. Ieders Museum ... 40
Bijlage 8: Netwerkbijeenkomsten 2021 ... 41
Bijlage 9: Gelderse Erfgoedmonitor ... 42
Bijlage 10: Erfgoedfestival ... 43

Afbeelding voorkant: project Schatkamers

1. Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2021 van de Stichting Erfgoed Gelderland te Arnhem. Naast een jaarverslag van de Raad van Bestuur en Raad van Toezicht, bevat deze ook de jaarrekening die bestaat uit een balans per 31 december en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari tot en met 31 december, beide voorzien van specificaties en toelichtingen.

2. Organisatie

De stichting Erfgoed Gelderland is het kenniscentrum voor erfgoedorganisaties in Gelderland en treedt op als het bureau van de coöperatie Erfgoed Gelderland. Erfgoed Gelderland bevordert de zorg voor en toegankelijkheid van het Gelderse materiële en immateriële erfgoed en versterkt de kwaliteit en de professionaliteit van de erfgoedsector. De medewerkers zetten hun kennis en kunde rond erfgoed breed in door samenhang en samenwerking tussen musea, historische verenigingen, immaterieel erfgoedgroepen en overige erfgoedorganisaties te genereren en te faciliteren.

Statutaire doelstelling

De stichting heeft ten doel:

1. Het ondersteunen en stimuleren van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
2. Het adviseren van de onder a. genoemde instellingen en organisaties, alsmede overheidsinstanties, een en ander ten einde gestalte te geven aan de steunfunctie, als bedoeld in het besluit van Provinciale Staten van Gelderland van 7 oktober 1987 (K. nummer 352);
3. Het bevorderen van de regionale geschiedbeoefening in Gelderland.

Inschrijving

Stichting Erfgoed Gelderland te Arnhem staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Arnhem onder nummer 09141946.

RSIN of fiscaal nummer is 813175884

De organisatie staat bij de belastingdienst geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) onder de statutaire naam stichting Erfgoed Gelderland.

Verantwoording werkwijze

Erfgoed Gelderland past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe. Er is in 2021, zowel bij de raad van bestuur als de raad van toezicht, geen sprake geweest van belangenverstrengeling of tegenstrijdig belang. De nevenfuncties van bestuurders en toezichthouders staan vermeld in bijlage 3.

Governance en inclusiviteit

Erfgoed Gelderland is zich bewust van zijn maatschappelijke opdracht en verantwoordelijkheid. Daarom volgen wij de actuele codes waarmee wij het werkveld willen laten zien transparant, eerlijk en inclusief te werken. Dit geldt niet alleen voor de interne organisatie, maar heeft ook invloed op de

keuzes bij externe activiteiten en projecten. De raad van toezicht en raad van bestuur van Erfgoed Gelderland kennen de code Governance Cultuur, werken volgens deze code en evalueren jaarlijks de eigen prestaties. Wij streven naar optimale transparantie en openheid in onze wijze van werken. We stimuleren een bedrijfscultuur van openheid en leren, waarin we elkaar durven aanspreken en fouten kunnen benoemen.

De kernwaarden van Fair Practice zijn, solidariteit, vertrouwen, transparantie, diversiteit en duurzaamheid. Het zijn termen die in interne gesprekken regelmatig terugkomen en aansluiten bij de bedrijfscultuur. We maken met alle typen medewerkers open en eerlijke afspraken over beloning en verwachting.

2.1 Organisatie/Personeel

Erfgoed Gelderland heeft een Raad van Toezicht-model. De RvT bestond in 2021 uit vijf leden:

- Dhr. drs. G.J. van Grootheest (voorzitter, sinds 01-03-2019, eerste termijn);
- Dhr. D. Chargois (sinds 01-01-2016, overleden op 9 september 2021);
- Dhr. drs. M.J. van der Wolf (sinds 13-09-2019, eerste termijn);
- Mw. Drs. M.U. Stallenberg (sinds 01-01-2020, eerste termijn);
- Mw. M.G.G. Bakker-Otten (sinds 01-01-2020, eerste termijn).

De Raad van Bestuur werd gevormd door twee personen:

- Dhr. dr. M.F.M. Wingens;
- Mw. E. Tonckens MBA.

De personeelsformatie is in 2021 gekrompen van 18,6 naar 14,8 fte. Dat verschil wordt veroorzaakt door tijdelijke projectmedewerkers.
Op 01-01-2022 waren er 10 mannen en 11 vrouwen in dienst. Het ziekteverzuim was ondanks corona zeer laag: 0.5%.

Type medewerker	1 jan '21		1 jan '22	
	Aantal	fte	Aantal	fte
Exploitatie	18	14	17	13.3
Projecten/tijdelijk	7	4.2	4	1.5
Totaal	**25**	**18.2**	**21**	**14.8**

Ziekteverzuim	2020 uur	2021 uur	Percentage 2021
Ziek gemeld	124	102	0.3 % (totaal 33.248 uur)
Coronazorg (zorg voor zieke familie of huisgenoten en thuis-onderwijs)	137	75	0.2 %
Totaal verzuim	**261**	**177**	**0.5 %**

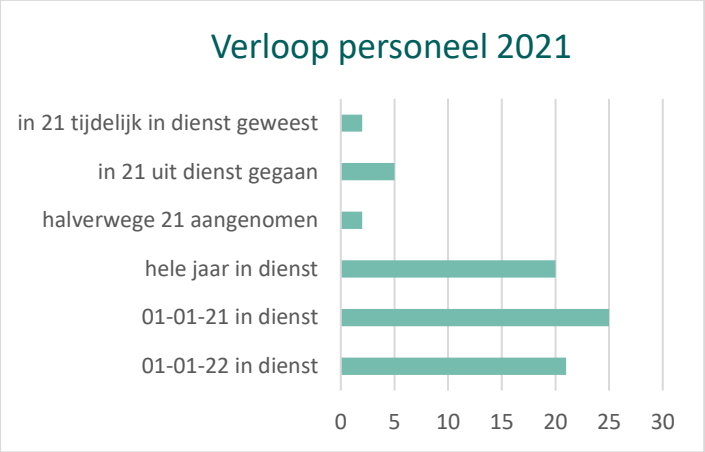

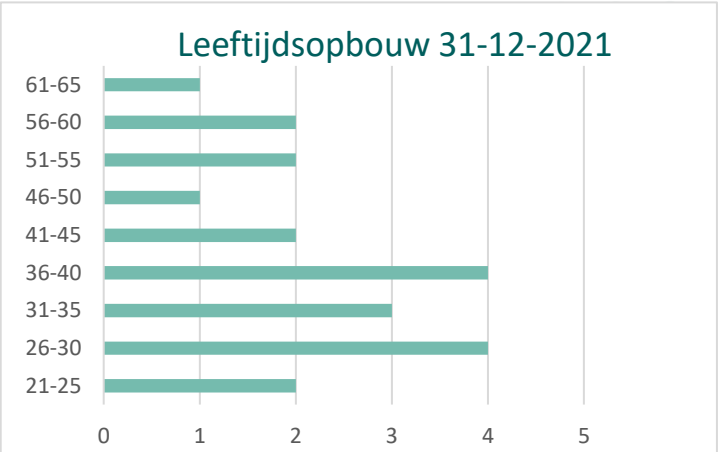

Erfgoed Gelderland vindt het belangrijk om open te staan voor ideeën van jongeren, daarom wordt een actief stagebeleid gevoerd. In 2021 hebben in totaal negen studenten stage gelopen; zij waren afkomstig van HBO of Universiteit. Er waren in 2021 twee vrijwilligers actief vanuit huis voor de website mijnGelderland.

2.2 Raad van Toezicht

Er is in het jaar 2021 vier maal vergaderd, één maal digitaal en drie maal op locatie.

Onderwerpen waarover in 2021 door de Raad van Toezicht besluiten zijn genomen:

- Bespreking externe accountant;
- Goedkeuring begroting en jaarverslag;
- Goedkeuring werkplan en meerjarenplan;
- Ontwikkeling organisatie, corona en thuiswerken;
- Governance Code Cultuur;
- Risico's in- en externe organisatie;
- Samenwerken met Cultuur Oost, Rijnbrink en de provincie Gelderland;
- Landelijke samenwerking met andere erfgoedhuizen in OPEN;
- Ontwikkeling grote projecten zoals het Erfgoedfestival;
- Contact met de leden van de coöperatie;
- Evalueren van het functioneren van de rvt o.l.v. een externe trainer op locatie Nationaal Park De Hoge Veluwe;
- Aanzet tot herzien statuten en reglementen voor raad en toezicht en directie n.a.v. de nieuwe wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen;
- Vacature opvullen in raad van toezicht. In het voorjaar van 2022 zullen twee nieuwe leden aan de raad van toezicht worden toegevoegd.

Rooster van aftreden raad van toezicht

Wie	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
G.J. van Grootheest (vz)	01-03-2019				X				X		
M.J. van der Wolf	13-09-2019				X				XX		
M.U. Stallenberg		01-01-2020				X				XX	
M.G.G. Bakker-Otten		01-01-2020				X				XX	
D. Chargois	01-01-2016		XX								

Een zittingstermijn duurt vier jaar.
X = herkiesbaar (de voorzitter kan verkozen worden voor een derde termijn).
XX = einde zittingstermijn (indien iemand tussentijds voorzitter wordt, is een derde termijn mogelijk).

2.3 Gevolgen van Corona

Thuiswerken en intern overleg

Het viel in het tweede coronajaar niet iedereen mee om thuis te werken. Door middel van een kantoorrooster was het mogelijk om zo nu en dan in een veilige setting naar kantoor te komen. De vaardigheden met betrekking tot digitaal vergaderen, organiseren van webinars e.a. zijn verder ontwikkeld. Er is een kleine studio ingericht ten behoeve van webinars.

Alle medewerkers zijn dit jaar twee maal bij elkaar geweest, een maal voor een personeelsoverleg op kantoor en eenmaal als personeelsuitje en afscheid bij pensionering (beide in september).

Verandering in projecten

Het interprovinciale overleg werd mede door de coronacrisis geïntensiveerd. Het ontbreken van vaak lange reistijd maakte het mogelijk vaker (overigens tevens korter) met elkaar te overleggen en dat kwam de onderlinge samenwerking ten goede. De huidige intensieve samenwerking met de Erfgoedhuizen van Noord-Brabant en Zuid-Holland (erfgoedparticipatie en vrijwilligers) is hier mede door bevorderd.

Van de uitgestelde herdenking van 75-jaar Vrijheid kwam helaas weer niet veel terecht. Projecten zijn omgezet of afgeblazen.

Invloed op de organisatie van Erfgoed Gelderland

Dankzij de exploitatiesubsidie van de provincie Gelderland ondervindt de organisatie zelf geen hinder van de pandemie. Alle plannen en projecten van 2021 zijn uitgevoerd, soms in iets gewijzigde vorm. Ook werden er nieuwe projecten uitgevoerd in opdracht van gemeenten, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed of met subsidie van cultuurfondsen.

2.4 Samenwerken zit in onze missie

Al sinds 1957 zorgt Erfgoed Gelderland voor dynamiek en innovatie in de Gelderse erfgoedsector, op grond van samenwerking, draagvlak en continuïteit. Om de doelen te bereiken is structureel samenwerken met coöperatieleden en partners een basisprincipe van de organisatie. De belangrijkste partners waarmee in 2021 is samengewerkt zijn:

- Provincie Gelderland;
- Cultuur Oost;
- Rijnbrink;
- Radboud Universiteit;
- HAN, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;
- Saxion Deventer;
- TVAN, Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen;
- Omroep Gelderland.

Daarnaast is er voor de uitvoering van projecten intensief samengewerkt met leden van de coöperatie.

Onze landelijke partners zijn:

- OPEN, Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland;
- LCM, Landelijk Contact Museumconsulenten;
- Vakoverleg Erfgoededucatie (o.l.v. LKCA);
- RCE, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- DEN, Digitaal Erfgoed Nederland;
- NDE, Netwerk Digitaal Erfgoed;
- Reinwardt Academie, erfgoedstudies van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten;
- Het Erfgoedplatform van Kunsten ’92;
- Universiteit Leiden (archeologie);
- NLS, Nederlandse Limes Samenwerking;
- Museumvereniging. (o.a. Erfgoedmonitor).

Op landelijk niveau neemt Erfgoed Gelderland, als één van de grootste erfgoedhuizen, zijn verantwoordelijkheid en werkt samen in de verschillende netwerken. In 2021 was de samenwerking met de collega-erfgoedhuizen uit Noord-Brabant en Zuid-Holland het meest intensief in het project: Regio is Groei. Deze samenwerking richt zich op de ondersteuning van erfgoedvrijwilligers en erfgoedparticipatie (dit laatste als opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). Daarnaast is Erfgoed Gelderland lid van de Europese erfgoed-ngo Europa Nostra, waarmee het (met Erfgoed Brabant) de afgelopen jaren The Future is Heritage (jongerenproject) heeft georganiseerd.

3. Wat is er bereikt in 2021

De door de stichting benoemde doelen voor 2021 zijn:

1. Kennis ontwikkelen (professionalisering, innovatie)
2. Zichtbaarheid vergroten (in- en externe communicatie en activiteiten)
3. Verbinding met de omgeving versterken (actualiteit en ontwikkeling)

Hieronder worden per doel de meest in het oog lopende projecten nader besproken.

3.1 Kennis ontwikkelen

Digitaliseren van collecties en verhalen

Digitalisering is een speerpunt van Erfgoed Gelderland en belangrijk om het erfgoed ook voor de toekomst bruikbaar, zichtbaar en houdbaar te laten zijn. De activiteiten rondom CollectieGelderland zijn aan de ene kant gericht op het landelijke netwerk van NDE en collega-erfgoedhuizen waarbij de gezamenlijke kennis en standaarden worden besproken en op peil gebracht. Aan de andere kant gaat het om het meenemen van de Gelderse erfgoedorganisaties in de digitale ontwikkelingen. Dat gebeurt door middel van individuele advisering, netwerkbijeenkomsten en trainingen.

Drie van de vijftig Gelderse Sleutelwerken.

CollectieGelderland staat voor het digitaliseren van objecten en collecties (waaronder 3D). Die activiteiten kunnen niet los worden gezien van de publieksprojecten die met deze gedigitaliseerde collecties worden uitgevoerd. Belangrijke voorwaarde voor het hergebruiken is het rechtenvrij kunnen beschikken over de gedigitaliseerde afbeeldingen. Gedegen onderzoek heeft ervoor gezorgd dat nu bekend is dat bijna 150.000 afbeeldingen rechtenvrij te hergebruiken zijn.

In 2021 zijn de 50 belangrijkste kunstvoorwerpen (Sleutelwerken) uit de Gelderse kunstgeschiedenis bepaald en was de VR-game Schatkamers van Gelderland (met 70 3D objecten) te spelen bij een aantal musea. Tijdens het symposium Open Up! deelden experts hun ervaringen over de toepassing van 3D technieken in publiekspresentaties.

CollectieGelderland:

- Ruim 530.000 objecten, waarvan 490.000 met afbeelding
- Netwerk van 78 organisaties, 11 nieuwe leden in 2021
- 75.000 gebruikers website, groei 35% t.o.v. 2020

Schatkamers:

- 34 musea
- 70 digitale 3D-replica's
- 75.000 gebruikers website, groei 35% t.o.v. 2020

Schatkamers online:

- Themapagina's 6.335 keer bekeken
- Objectpagina's op Sketchfab zijn 12.800 keer bekeken, waarbij 2 objecten zijn verkozen in de wekelijkse '**Most Popular on Sketchfab**' top 10

Schatkamers VR-Game:

- De game heeft van juli tot december op 9 locaties gestaan en is ruim 500 keer gespeeld.

Scholing

Wat	Aantal deelnemers	Aantal bijeenkomsten
Scholing en training	264	30
Webinar / symposium	1352	24
Netwerk bijeenkomsten	311	19
e-learning modules	136	
Totaal bereik	2063	73

Voor de achterban van Erfgoed Gelderland is het ontwikkelen van kennis een basisvereiste om in het erfgoedveld aan de slag te gaan. Scholing is onderdeel van alle projecten en wordt vaak binnen een project opgenomen als vast onderdeel voor alle deelnemers. Dat geldt zowel voor digitalisering van collecties, als voor het houden van een oral history interview, het maken van educatief materiaal en het omgaan met het slavernijverleden. Het eigen e-learning platform is uitgebreid naar Zuid-Holland en Noord-Brabant en zal in 2022 omgezet worden naar een landelijk e-learning platform waardoor de kwaliteit van het aanbod verder verbetert. Workshops en trainingen werden hybride georganiseerd, soms op locatie, meeestal via webinars en Teams-bijeenkomsten.

Sporen van Slavernijverleden

Het project Sporen van Slavernijverleden is vanuit verschillende invalshoeken met dit actuele thema bezig. Er is een onderzoeksgroep (o.a. ook met Radboud Universiteit) die een database met 100 mogelijke sporen heeft aangelegd. Dit heeft geleid tot een tiental publicaties op de website mijnGelderland (Spoor van de maand) en samenwerking met het landelijke platform www.mappingslavery.nl. Er is meegewerkt aan de handreiking ‘Onderzoek naar sporen van slavernij en het koloniale verleden in de collectieregistratie’ van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. Deze handreiking is bedoeld als handvat voor musea en andere organisaties die een onderzoek willen starten naar connecties tussen hun eigen collecties en het slavernijverleden en kolonialisme. Er is een groot aantal (onlline) lezingen en trainingen gegeven over het onderwerp aan collega’s, musea, docenten en een afdeling van de Rotary.

Verhaal van Gelderland – publicatie

Het wetenschappelijke onderzoek voor het vierdelige boek Verhaal van Gelderland heeft in 2021, onder leiding van Dolly Verhoeven, enorme sprongen gemaakt. De teksten werden aangeleverd en er werd een start gemaakt met de eindredactie, de beeldredactie en de kaartredactie. Via bemiddeling van de hoogleraar zijn verschillende medewerkers van de Radboud Universiteit bij het project betrokken als auteur of redactielid. Marc Wingens, algemeen directeur van Erfgoed Gelderland, is hoofdredacteur van deel drie.

In 2022 zal het boek zijn afgerond en feestelijk gepresenteerd. Inwoners van Gelderland, amateur historici, konden bijdragen aan de publicatie door verhalen in te sturen die in hun ogen niet kunnen ontbreken in het Verhaal van Gelderland. Deze verhalen werden gedeeld met de auteurs en geplaatst op mijnGelderland. De auteurs van het boek hebben tijdens een conceptendag hun bevindingen tot dan toe met elkaar gedeeld, met als doel alle hoofdstukken goed op elkaar te laten aansluiten. Tijdens een symposium (155 deelnemers) vertelden de auteurs hun verhaal voor een breder geïnteresseerd publiek.

3.2 Zichtbaarheid vergroten

Een groot deel van de activiteiten van Erfgoed Gelderland speelt zich online af. Voor de zichtbaarheid van de eigen organisatie, maar ook voor het vertellen over de collecties en verhalen voor een breed in erfgoed geïnteresseerd publiek zijn de websites en de sociale mediakanalen erg belangrijk.

mijnGelderland:

- paginaweergaven: meer dan een miljoen! 1.073.091 (groei 22 procent)
- aantal gebruikers: 436.831 (groei 11 procent)
- gemiddelde sessieduur 1 minuut 17 seconden
- groei verhalen: 382
- geplaatst actuele berichten: 410
- verhouding desktop vs mobiel/tablet: 48,3 procent vs 51,6 procent
- groei nieuwsbriefabonnees: 115 (totaal 4413)

mijnGelderland

De centrale website van waar uit de historische verhalen worden verteld is mijnGelderland. Vanuit deze site wordt content van inhoudelijke projecten geborgd, zoals die van Slavernijverleden, herdenking 1572, het thema Aan het Werk (Maand van de Geschiedenis), de Arnhemse defensiehaven (Koude Oorlog) en de Gelderse Archeologische Kroniek.
In 2021 is een start gemaakt met de herziening van de lokale canons, in navolging van de herijking van de Nederlandse canon. Het canonproject is een hybride project waarbij zowel individuele advisering, digitalisering en het schrijven van toegankelijke teksten afwisselend aandacht krijgen. Voor dit project zijn drie online bijeenkomsten georganiseerd (33 geïnteresseerden).

De publiekspromotie van de Gelderse musea (Ieders Museum) is gebaseerd op de informatie die op mijnGelderland te vinden is, hiervoor is een goed aanklikbare kaart ontwikkeld die ook op mobiele apparaten goed te gebruiken is.

Ieders Museum / Gelderse Museumdag (bijlage 4)

Er werd voor het jaar 2021 vanuit het project Ieders Museum ingezet op promotie van de musea en het stimuleren van museumbezoek door inwoners en toeristen in de zomermaanden met een uitgebreide campagne op bushokjes en via social media.
Daarnaast werd de samenwerking tussen de musea gestimuleerd, door na te denken (webinars) over marketinginstrumenten waarmee het Verhaal van Gelderland op thematische wijze kan worden verteld en gepresenteerd aan het publiek.

Gelderse Roos Prijs

Elke twee jaar reikt Erfgoed Gelderland de Gelderse Erfgoed Prijs uit. In 2021 stond, in verband met de Coronacrisis, de volgende vraag centraal: “Wat hebt u het afgelopen jaar gedaan om in contact te blijven met uw vrijwilligers en uw publiek?” De Juryprijs ging dit jaar naar ‘Op het puin’ van Rozet en Muziektheater De Plaats in Arnhem; de Publieksprijs naar ‘Elburg en omstreken in oorlogstijd’ van oudheidkundige vereniging Arent thoe Boecop in Elburg.

De jury bestond dit jaar geheel uit vrouwen:

- Marjan van Ooijen, secretaris van Sky of Hope WO2- en Vliegeniersmuseum in Fort Vuren, de winnaar van de Gelderse Roos Juryrijs 2019;

- Marilyn A-Kum, regiomanager bij Stichting Lezen en Schrijven en statenlid provincie Gelderland;
- Marielle Hendriks, directeur-bestuurder van Erfgoedhuis Zuid-Holland;
- Dolly Verhoeven, hoogleraar Gelderse geschiedenis en hoofdredacteur van Het Verhaal van Gelderland ;
- Louise te Poele, kunstenaar.

Winnaars van de Gelderse Roos Prijs 2021. Links: 'Elburg en Omstreken in Oorlogstijd, 1940-1945', van de Oudheidkundige Vereniging Arent thoe Boecop. Rechts: 'Op het Puin' van Rozet en Muziektheater De Plaats (foto: Jan Adelaar).

Erfgoedfestival

Tien artiesten bezochten in de zomer van 2021 tien erfgoedlocaties in Gelderland en lieten zich hier inspireren tot het maken van nieuw werk. De eindresultaten varieerden van dans tot spoken word, van zang tot muzikale composities. De artiesten presenteerden hun nieuwe werken op 3 oktober 2021 in De Vereeniging in Nijmegen. Zij traden gedurende de maand oktober op door heel Gelderland én waren online te volgen.

Line up van het Erfgoedfestival 2021.

Line-up Erfgoedfestival 2021

- **Remy van Kesteren**: Museum Tweestromenland in Beneden-Leeuwen
- **Ellen ten Damme**: Botterstichting Harderwijk
- **Katinka Polderman en Sophie Reinders**: Radboud Erfgoed Nijmegen
- **Rico**: Kasteel Huis Bergh, 's Heerenbergh
- **Merijn Scholten**: CODA Apeldoorn
- **Jong Metropole**: Erfgoedcentrum Zutphen
- **Vera Bon**: Huis der Provincie Arnhem
- **ArtEZ**, drie internationale studenten: Museum Smedekinck Zelhem
- **Inbal Abir**: Anton Pieck Museum Hattem
- **Eastwave**: Van 't Lindenhoutmuseum Nijmegen

Erfgoedfestival:

- Tien artiesten
- Tien residentielocaties
- Ruim 20.000 unieke websitebezoekers in de festivalperiode
- Ruim 37.000 paginaweergaven in de festivalperiode
- Ruim 43.000 unieke websitebezoekers in de maanden september, oktober en november
- Ruim 83.000 paginaweergaven in de maanden september, oktober en november
- Gevolgd door 4712 mensen op sociale media (Facebook, Twitter en Instagram)
- Meer dan 75.000 weergaven op YouTube
- 51 video's gemaakt (vlogs, op locatie, eindresultaten, reacties, nagesprekken en aftermovie)
- 880 uur kijkers op YouTube
- 35,4% van de afgespeelde video's werd voor de volle 100% bekeken
- 1.831.700 weergaven van de online campagne
- 29.408 klikken op de online displaybanners
- Duurzame producten: Zwerfboek van Katinka Polderman, boekje Merijn Scholten, EP Remy van Kesteren, Harderwijklied Ellen ten Damme.

3.3 Verbinding met de omgeving versterken

Erfgoedvrijwilliger / Regio is Groei

Vrijwilligers staan landelijk in de belangstelling. Erfgoed Gelderland wil vrijwilligersorganisaties ondersteunen bij het werven en behouden van de vrijwilligers en ondersteunen door middel van informatie en scholing. Het provinciale project erfgoedvrijwilliger.nl (vanaf 2018) is in 2021 uitgegroeid tot een landelijke website. Elf van de twaalf erfgoedhuizen in Nederland zijn aangehaakt bij de vacaturebank van de website. Samen plaatsten zij 275 vacatures waarvan er vele succesvol werden ingevuld.

Homepage erfgoedvrijwilliger.nl

In samenwerking met Erfgoed Brabant en Erfgoedhuis Zuid-Holland wordt gewerkt aan “advies en ondersteuning van erfgoedgemeenschappen, erfgoedvrijwilligers en burgerinitiatieven in de regio.” Dit is een project van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed ter voorbereiding van de ondertekening van het verdrag van FARO rond erfgoedparticipatie. Binnen deze samenwerking heeft Gelderland zich gefocust op de methoden om jongere vrijwilligers te trekken in erfgoedorganisaties. Met vijf Gelderse musea is een verjongingsexperiment gedaan dat veel kennis heeft opgeleverd over kansen en drempels bij het aantrekken van jongere vrijwilligers. De informatie hierover is gedeeld tijdens bijeenkomsten en filmpjes zijn online terug te vinden. Er zijn 17 Gelderse organisaties gecoacht die vragen hadden rondom participatie en hun eigen erfgoedgemeenschap.

Erfgoedvrijwilliger.nl:

- 31.701 unieke gebruikers van de website
- 98.715 unieke paginaweergaven
- Facebook en Instagramcampagne (juni t/m augustus 2021) behaalde een bereik van 86.427 personen en 395.329 weergaven
- 1.115 volgers op Facebook, Instagram en Twitter
- 165 mensen reageerden op een vacature
- 313 nieuwsbriefabonnees
- 9 nieuwsbrieven, geopend door gemiddeld 73% van de ontvangers

Erfgoededucatie / Reizen in de Tijd

Voor erfgoededucatie en het erfgoededucatieplatform Reizen in de Tijd van Erfgoed Gelderland is in 2021 voornamelijk achter de schermen gewerkt. Door corona en de lockdowns lag het schoolbezoek aan musea of het geven van gastlessen op basisscholen vrijwel volledig stil. Waar mogelijk is in afstemming met de Cultuurpunten en erfgoedaanbieders de ontwikkeling van de bezoeklessen doorgegaan. Circa 20 bezoeklessen staan klaar om in het voorjaar van 2022 getest te worden door de basisscholen. Een zorgpunt voor de komende tijd is dat de capaciteit van de musea om schoolgroepen te begeleiden door de pandemie is teruggelopen.

Het thema 'Om niet te vergeten' voor de bovenbouw van het basisonderwijs is verbreed. Het beslaat nu zowel de Tweede Wereldoorlog als het koloniaal verleden. De kern van de lessen draait aan de hand van deze schrijnende thema's om de manier waarop mensen met elkaar omgingen en welke keuzevrijheid men hierbij had.

Een stagiaire heeft veel werk verricht rond de (offline) spellen van Reizen in de Tijd. Begin 2022 zijn deze spellen in een handzaam doosje beschikbaar voor het basisonderwijs.

Een masterstudent Onderwijskunde heeft waardevol onderzoek verricht naar de gebruiksvriendelijkheid van de website Reizen in de Tijd voor leerkrachten. De actiepunten uit haar onderzoek zullen in 2022 worden toegepast in de verbeterslag van de website.

Jongeren bij erfgoed betrekken

Om het erfgoed te behouden is het belangrijk dat ook jongere generaties zich verbinden met dat erfgoed. Erfgoed Gelderland doet dat op drie niveaus:

a) Provinciaal: jongerengilde waarin 11 jonge professionals samenwerken in erfgoedprojecten en een experiment met 5 musea om jongeren te trekken. Individuele advisering en thema terug laten komen tijdens netwerkbijeenkomsten. Daarnaast een structurele samenwerking met de HAN in een project voor 2e-jaars studenten.
b) Landelijk: samenwerking met Erfgoed Brabant en Erfgoedhuis Zuid-Holland voor website erfgoedvrijwilliger, coaching en symposia.
c) Europees: de organisatie van de Heritage Field School in oktober in de regio Arnhem (Panoven Zevenaar en Fort Pannerden). Tijdens dit ontmoetingsweekend met 45 deelnemers uit 15 landen, werd gesproken over de thema's toerisme, inclusie, herbestemming en klimaatverandering. De Fieldschool is een activiteit van het Europese netwerk The Future is Heritage waar Erfgoed Gelderland samen met Erfgoed Brabant sinds 2018 een actieve initiërende rol speelt.

Publieksarcheologie (bijlage 5)

Publieksarcheologie is zeer divers. Het draait om publieksbereik, participatie, verbinden, educatie, netwerkvorming en publiekscommunicatie. Archeologie is bij uitstek een middel om het publiek kennis te laten maken met de eigen geschiedenis en het verhaal van die plek. Het maakt het verleden tastbaar. Drie grote deelprojecten hebben binnen archeologie aandacht gekregen. De ArcheoHotspots met als vernieuwing een mobiele ArcheoHotspot in de regio Zutphen en op de Veluwe. De Nationale Archeologiedagen in juni die online en al fietsend en wandelend plaatsvonden. En het burgerwetenschapsproject Erfgoed Gezocht, waar in 2021 de resultaten van de online verkenningen door middel van veldwerk zijn bekeken. Het resultaat van het veldwerk was dat er 32 nieuwe grafheuvels en 35 nieuwe houtkoolmeilers zijn gelokaliseerd.

Verbeelding van de Romeinen in Zevenaar

In opdracht van de gemeente Zevenaar voert Erfgoed Gelderland project- en procesbegeleiding uit in het kader van beter zichtbaar en beleefbaar te maken van de Romeinse historie in Zevenaar. Erfgoed Gelderland is de verbindende schakel tussen de gemeente, de inhoudelijke kennisspecialisten rond dit onderwerp, de kunstenaar die een sculptuur voor de openbare ruimte maakt, de educatie en communicatie richting inwoners.

Limes Werelderfgoed

Op 27 juli 2021 is de Neder-Germaanse Limes (de voormalige Romeinse rijksgrens in het huidige Nederland en Noordrijn-Westfalen) door Unesco tot werelderfgoed verklaard. In Nederland loopt de limes door de provincies Gelderland, Utrecht en Zuid-Holland. De erfgoedhuizen van deze provincies (naast Erfgoed Gelderland zijn dat Landschap Erfgoed Utrecht en Erfgoedhuis Zuid-Holland) werken als Romeinse Limes Nederland samen aan het publieksbereik van de limes, in opdracht van de Nederlandse Limes Samenwerking (een samenwerkingsverband van de drie betreffende provincies en het Rijk). Zij beschouwen de werelderfgoedstatus mede als een bekroning van hun gezamenlijke werk.

4. Financieel resultaat

Erfgoed Gelderland ontvangt subsidie over 2021 van de Provincie Gelderland op grond van het Programma Cultuur en Erfgoed 2017 (PS2016-404-II). De regels van deze subsidie zijn vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening Gelderland 2016 en hoofdstuk 1 van de Regels Ruimte voor Gelderland 2016.

Het resultaat 2021 na belasting bedraagt € 17.529 negatief.
Het eigen vermogen ultimo 2021 bedraagt € 374.701.

5. Vaststelling en goedkeuring

De Jaarrekening 2021 is gecontroleerd door A12 Registeraccountants B.V. te Veenendaal. De door dit kantoor afgegeven accountantsverklaring is bij deze jaarrekening gevoegd.

De Raad van Toezicht van de stichting Erfgoed Gelderland verklaart hierbij dat zij de Jaarrekening 2021 heeft goedgekeurd.

Arnhem, 22 maart 2022

Drs. G.J. van Grootheest
voorzitter

Drs. M.J. van der Wolf

Drs. M.U. Stallenberg

M.G.G. Bakker-Otten

De Raad van Bestuur van de stichting Erfgoed Gelderland verklaart hierbij dat de Jaarrekening 2021 is vastgesteld.

Arnhem, 22 maart 2022

Dr. M.F.M. Wingens
Algemeen directeur

E. Tonckens MBA
Directeur bedrijfsvoering

6. Jaarrekening

Balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)

	31-12-2021	31-12-2020
ACTIVA	**€**	**€**
Vlottende activa		
Debiteuren*	7.318	114.569
Vordering op Coöperatie Erfgoed Gelderland (1)	98.662	92.566
Overige vorderingen en transitoria (2)	0	1.347
Omzetbelasting	16.161	0
Liquide middelen*	944.919	925.747
	1.067.060	1.134.229
Totaal activa	1.067.060	1.134.229
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve (3)	224.316	199.617
Egalisatiereserve Provincie Gelderland (4)	150.385	192.614
	374.701	392.231
Kortlopende schulden		
Crediteuren*	25.391	138.581
Schulden terzake van pensioenen	968	17.354
Nog te betalen aan personeel	1.190	2.517
Onderhanden projecten (biijlage 2)	485.456	398.100
Belastingen en sociale premies (5)	45.537	69.215
Overige schulden en transitoria (6)	133.816	116.232
	692.358	741.999
Totaal passiva	1.067.060	1.134.229
Solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal)	35%	35%
Current ratio (vlottende activa / kortlopende schulden)	154%	153%

* zie toelichting, basis voor financiële verslaglegging, hierna.

Staat van baten en lasten 2021

	Jaarrekening 2021	Begroting 2021	Jaarrekening 2020
	€	€	€
Baten (7)			
Exploitatie subsidie	966.350	966.350	940.944
Opdrachten Provincie	274.486	274.486	268.109
Projecten Provincie	371.765		371.497
Totaal baten	1.612.601	1.240.836	1.580.550
Lasten			
Personeelskosten (8)	-1.290.802	-1.013.234	-1.308.250
Huisvestingskosten (9)	-92.118	-94.000	-98.754
ICT-kosten (10)	-23.062	-35.000	-36.448
Organisatiekosten (11)	-39.497	-42.250	-43.613
Financiële baten & lasten (12)	-3.117		-325
Totaal lasten	-1.448.596	-1.184.484	-1.487.389
Dekkingsbijdrage projecten (13)	494.234	131.260	721.866
Directe projectkosten Provincie	-700.468	-187.612	-707.355
Exploitatieresultaat	-42.228	0	107.672
Projecten Stichting (14)			
Opbrengsten projecten	363.346		569.669
Kosten projecten	-338.647		-576.152
Totaal projecten	24.699	0	-6.483
Resultaat	-17.529	0	101.189
Opbrengsten buiten exploitatiesubsidie	51%	22%	56%
Waarvan (project)subsidie Provincie	21%		19%

De begroting is conform goedkeuring van de Raad van Toezicht.

Toelichting

Basis voor financiële verslaglegging

De jaarrekening van Stichting Erfgoed Gelderland is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarrekening C1 voor kleine organisaties (RJK C1) 'Kleine organisaties zonder winststreven'. De jaarrekening is vooral bedoeld ter verantwoording aan de Raad van Toezicht en de Provincie Gelderland.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

- Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en de passiva opgenomen in euro's tegen nominale waarde.
- De deelneming wordt gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode.
- De debiteuren zijn gewaardeerd op nominale waarde rekening houdend met de te verwachte mate van oninbaarheid.
- Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.
- Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

- Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde en de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. De lasten worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn.
- Onderhanden projecten: de gerealiseerde kosten en ontvangen voorschotten op alle onderhanden projecten worden getotaliseerd en het saldo wordt hetzij als actief-, hetzij als passiefpost gepresenteerd. Tijdens de looptijd vindt geen resultaatneming plaats, tenzij sprake is van voorzienbare verliezen. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.
  Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt. De voorziening voor verlies maakt onderdeel uit van de post onderhanden projecten.
- De operationele lasten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de bovengenoemde grondslagen van waardering, en worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.
- Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De pensioenregelingen zijn verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.
- Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Toelichting balans

1. Vordering op Coöperatie Erfgoed Gelderland

In onderlinge rekening-courant worden bedragen bij- en afgeschreven. Het saldo wordt z.s.m. aangezuiverd.

2. Overige vorderingen

Betreft de transitorische posten boekjaar.	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Te vorderen partijenpost	-	858
Vooruitbetaalde verzekeringen	-	489
	-	1.347

	2021	2020
	€	€
3. Algemene reserve		
Stand per 1 januari	199.617	206.100
Resultaat lopend jaar	24.699	-6.483
Stand per 31 december	224.316	199.617

De Algemene reserve bestaat uit gelden opgebouwd uit resultaten op projecten derden, niet gefinancierd door de Provincie Gelderland.

4. Egalisatiereserve Provincie Gelderland		
Stand per 1 januari	192.614	84.942
Resultaat lopend jaar	-42.228	107.672
Stand per 31 december	150.385	192.614

De Egalisatiereserve bestaat uit gelden opgebouwd uit projectresultaten van Provincie Gelderland. Op 27-08-2021 kreeg Erfgoed Gelderland toestemming om een bedrag van in totaal €132.500,- aan de egalisatiereserve te onttrekken

	wat	begroot	gerealiseerd
1	onttrekking t.b.v. fondswerving en onderzoek	€ 50.000	€ 35.238
2	extra inzet communicatie 5 mnd, 24 uur p/w	€ 12.500	€ 13.770
3	Afronden Sleutelwerken en aansluiten op Collectie Gelderland / mijnGelderland	€ 10.000	€ 8.311
4	Update Memorix Major	€ 50.000	0
5	Reizen in de Tijd, offline producten	€ 10.000	€ 10.000
	totaal	**€ 132.500**	**€ 67.308**

De geplande activiteiten zijn uitgevoerd, behalve de update Memorix Major (Collectie Gelderland).

Gezien het late moment van toekenning zijn de voorbereidingen van dit complexe ICT-project in gang gezet maar hebben nog niet geleid tot de geplande uitgaven. Deze uitgaven staan gepland voor 2022 (bijlage 7).

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
5. Belastingen en sociale premies		
Loonheffing	45.537	44.397
Omzetbelasting	-	24.818
	45.537	69.215
6. Overige schulden		
Betreft de transitorische posten boekjaar.		
Organisatiekosten	4.950	14.774
Reservering vakantiegeld/verlofuren	128.866	101.458
	133.816	116.232

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
Geen bijzonderheden.

Toelichting staat van baten en lasten

De jaarrekening 2021 sluit met een negatief resultaat van € 17.529. In de jaarrekening wordt naast de opbrengsten en organisatiekosten een duidelijk onderscheid gemaakt tussen projecten voor de Provincie Gelderland en voor derden. Van de projecten worden zowel de inkomsten als uitgaven in één rubriek bijgehouden om greep te houden op de externe kosten en de projectresultaten (naast de ureninzet van de medewerkers). De opbrengsten, organisatiekosten en resultaten van projecten voor de Provincie Gelderland geven het exploitatieresultaat, welke binnen de subsidie van de Provincie Gelderland worden uitgevoerd, en via de egalisatiereserve zichtbaar worden. De projecten stichting dienen kostendekkend te worden uitgevoerd, en worden via de algemene reserve verantwoord.

7. Baten

Exploitatiesubsidie: deze is opgenomen conform de subsidieverlening van de Provincie Gelderland (nr. 2020-0013010 d.d. 8-2-2021 ad € 1.240.836).

Opdrachten provincie: Ieders Museum, Cultuur- en erfgoedparticipatie (Publieksarcheologie) en de Leerstoel geschiedenis Gelderland.

Voor 2021 waren geen projecten provincie begroot. De opbrengst was € 371.765. Deze projecten werden pas aan de stichting toegekend na het opstellen van de begroting 2021.

Projecten provincie: voor een specificatie zie bijlage 2: Besteding exploitatie en projecten.

	2021	2020
	€	€
8. Personeelskosten		
Salarissen	905.613	934.919
Sociale lasten	152.377	166.563
Pensioenpremies	142.871	140.715
	1.200.861	1.242.197
Inhuur personeel	23.314	23.286
Opleidingen	6.842	4.171
Reservering verlofuren	28.000	-7.000
Overige personeelskosten	31.785	45.596
	1.290.802	1.308.250
Aantal fte's gemiddeld	17,4	19,2

De overige personeelskosten bestaan uit reiskosten, thuiswerkvergoeding, naheffing ABP ex-werknemers en arbo- en overige kosten.

De personeelskosten zijn € 277.568 hoger dan begroot, voornamelijk als gevolg van tijdelijke projectmedewerkers. Er waren in 2021, 8 tijdelijke medewerkers werkzaam, 2 daarvan vertrokken weer voor het einde van het jaar.
Als gevolg van het inverdieneffect van de urenbesteding aan de diverse projectcategorieën, ontstaat een dekking van de salariskosten (ca. 34%) en een dekking voor de indirecte kosten (ca. € 82.000).

9. Huisvestingskosten

Vanaf 1 augustus 2013 huurt Erfgoed Gelderland volledig geoutilleerde werkplekken bij het Gelders Archief te Arnhem. De kosten zijn € 1.882 lager dan begroot vanwege een kostendoorbelasting aan een project.

10. ICT-kosten

Naast tele- en datacommunicatiekosten bevat deze post ook licenties, kleine aanschaffingen en vernieuwing van de website. De kosten zijn € 11.938 lager dan begroot voornamelijk doordat er minder apparatuur dan verwacht, vervangen moest worden.

11. Organisatiekosten

De overige algemene kosten bestaan uit: Raad van Toezicht, accountant, adviseurs, verzekeringen, verzendkosten, erfgoedmonitor, netwerkbijeenkomsten, communicatie en PR. Met name door lagere kosten netwerkbijeenkomsten in verband met corona, zijn de organisatiekosten € 2.753 lager dan begroot.

12. Financiële baten en lasten
Vanwege de verschuldigde bankrente op overtollige liquide middelen zijn deze kosten € 3.117 hoger dan begroot

Het totaal van de huisvesting-, ICT- en organisatiekosten en financiële lasten is € 13.456 lager dan begroot.

13. Dekkingsbijdrage projecten
Dit betreft de doorbelasting van de uren aan de (inverdien)projecten welke de Provincie aan de Stichting heeft toegekend. Volgens de Regels Ruimte voor Gelderland worden hiervoor de individuele kostprijs uurtarieven met een opslag van 20% voor dekking indirecte kosten gehanteerd. Het verschil met de begroting is het gevolg van de toekenningen na 1 oktober 2020. Voor een specificatie zie bijlage 2: Besteding exploitatie en projecten.

14. Projecten Stichting

Dit betreft projecten van opdrachtgevers, niet zijnde de provincie Gelderland. Het resultaat betreft de in 2021 afgeronde projecten. Voor specificatie zie bijlage 2: Besteding exploitatie en projecten.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is sinds 2013 van kracht en heeft als doel om bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector tegen te gaan. Topfunctionarissen zijn bestuurders en leden van de raad van toezicht of commissarissen.

Gegevens 2021		
Naam	M.F.M. Wingens	E. Tonckens
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Directeur Bedrijfsvoering
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging 2021		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.605	€ 86.031
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.462	€ 13.591
Subtotaal	*€ 110.067*	*€ 99.622*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging 2021	**€ 110.067**	**€ 99.622**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde bedragen	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2020		
Naam	M.F.M. Wingens	E. Tonckens
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Directeur Bedrijfsvoering
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging 2020		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 96.014	€ 80.250
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.726	€ 12.603
Subtotaal	*€ 111.740*	*€ 92.853*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000
Bezoldiging 2020	**€ 111.740**	**€ 92.853**

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 17.400 of minder:

Drs. G.J. van Grootheest	Voorzitter Raad van Toezicht
D. Chargois	Lid Raad van Toezicht
Drs. M.J. van der Wolf	Lid Raad van Toezicht
Drs. M.U. Stallenberg	Lid Raad van Toezicht
M.G.G. Bakker-Otten	Lid Raad van Toezicht

7. Risicoparagraaf

In deze risicoparagraaf worden verschillende financiële ontwikkelingen en risico's nader toegelicht.

1. Provincie
   De kosten voor de bedrijfsactiviteiten zijn, na de herstructurering vanaf 2011, binnen de subsidie van de Provincie Gelderland gebleven. De basisstructuur van de organisatie voor de opgedragen taken is in stand gehouden. De combinatie van gesubsidieerde basistaak met cultureel ondernemerschap is gecompliceerd. Teneinde de continuïteit van de Stichting te waarborgen is een weerstandsvermogen dat door de provincie is gemaximeerd op 10% van de boekjaarsubsidie, in de ogen van de Raad van Bestuur onvoldoende. Uit opbrengsten derden is een extra algemene reserve opgebouwd, om dit risico beter te kunnen ondervangen.
2. Exploitatie
   De organisatie werkt met een team van erfgoedspecialisten die een zorgvuldige band opbouwen met de directe klanten: de ca 240 erfgoedorganisaties die lid zijn van de coöperatie. Voor het uitvoeren van extra ondernemende opdrachten wordt geregeld een beroep gedaan op freelancers. Door langdurige ziekte, vertrek van medewerkers of het weglekken van kennis naar freelancers kan de advieskwaliteit en toegevoegde waarde voor de klanten minder duidelijk worden en het imago verslechteren. Innovatie en organisatieontwikkeling verdienen speciale aandacht t.b.v. de continuïteit van de organisatie.
3. Wet- en regelgeving
   Als gevolg van onduidelijkheid over of onbekendheid met (wijzigingen in fiscale en Europese) regelgeving in de culturele sector, bestaat de kans dat achteraf naheffingen en boetes opgelegd worden. Dit kan vergaande gevolgen hebben voor de exploitatie en kan leiden tot drastische beheersmaatregelen.
4. Euregio-project
   Erfgoed Gelderland was leadpartner in het Interreg V A-programma Deutschland-Nederland, RheijnLand.Xperiences (looptijd 2017-2020). Daartoe is een samenwerkingsovereenkomst met twaalf projectpartners aangegaan. Volgens de bepalingen kan de uitbetaalde subsidie, binnen vijf jaar na de eindbetaling aan de subsidieontvanger, met terugwerkende kracht geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken, herroepen of anderszins ongeldig worden. Wij achten de kans klein dat dit gebeurt, maar als het gehele subsidiebedrag wordt teruggevorderd kan dit grote financiële gevolgen hebben.

8. Overige gegevens

Resultaatbestemming

Overeenkomstig het bestuursbesluit is het negatieve jaarresultaat ad. € 17.529 verrekend met de reserves. Het negatieve exploitatieresultaat van € 42.228 wordt in mindering gebracht op de egalisatiereserve Provincie Gelderland. Het positieve saldo van het resultaat op projecten derden € 24.699 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Bijlagen

Bijlage 1: Verantwoording doelen en uren 2021

	Uren			
Doel	**Begroting**	**Realisatie**	**Verschil**	**Inverdiene**
1. Kennis ontwikkelen (1)	4.471	6.397	1.926	931
2. Zichtbaarheid vergroten (2)	4.282	9.011	4.729	4.293
3. Verbindingen versterken (3)	5.197	6.036	839	3.144
Overig (4)	1.061	1.951	890	1.951
Subtotaal directe uren	15.011	23.395	8.384	10.319
Indirect productief, beleid, bestuur en organisatie	3.556	5.328	1.772	581
Onproductief	3.667	4.524	857	
Totaal	22.234	33.247	11.013	10.900
Directe uren exploitatie (5)	6.073	5.202	-871	
Directe uren opdrachten provincie	2.857	4.323	1.466	2.753
Directe uren projecten provincie	2.579	4.686	2.107	1.581
Directe uren projecten stichting	996	3.178	2.182	3.537
Directe uren projecten coöperatie	1.445	4.055	2.610	2.448
Overig	1.061	1.951	890	
	15.011	23.395	8.384	10.319
Indirecte uren	3.556	5.328	1.772	581
Onproductieve uren	3.667	4.524	857	
Totaal aantal uren	22.234	33.247	11.013	10.900

Toelichting

Het aantal uren is hoger dan vooraf begroot. Een reden is dat in de urenbegroting alleen projecten en activiteiten zijn meegenomen die in september 2020 bekend waren (geel gearceerd). Na die datum zijn nog veel extra opdrachten aangenomen. Ze worden hieronder en in bijlage 2 kort toegelicht.

	wat	Besteding overschrijding binnen boekjaar door:	Besteding extra inverdienen
1)	Kennis ontwikkelen	Grotere individuele adviesvraag en Collectie Gelderland.	Extra uren door extra opdrachten voor Fondswerving en Onderzoek (uit egalisatiereserve) en opdracht voor Huis Sevenaer.

2)	Zichtbaarheid vergroten	Realisatie nieuwe website Erfgoed Gelderland, communicatie rondom publicatie Verhaal van Gelderland	Sleutelwerken (uit egalisatiereserve), communicatie (uit egalisatiereserve), Romeinse Limes Zevenaar, project Vrijheid
3)	Verbindingen versterken	Samenwerken HBO, publieksarcheologie	Communicatie (uit egalisatiereserve), Jongeren, Erfgoed Gezocht, Gelderse Bloem, erfgoedparticipatie / erfgoedvrijwilligers
4)	Overig		uren voor het landelijke Limes project in samenwerking met de provincies Utrecht en Zuid-Holland.
5)	Directe uren exploitatie	Hier is sprake van een onderbesteding, dit wordt gecompenseerd door het grote aantal extra projecten in opdracht van de provincie (bijlage 2)	

Bijlage 2: Besteding exploitatie en projecten

Project	beginbalans	inkomsten	uitgaven	uren	eindbalans	resultaat
	€	€	€	€	€	€
Exploitatie subsidie		966.350				966.350
Leerstoel Gelderse Geschiedenis		51.350	-35.450		-15.900	0
Ieders Museum*		141.262	-88.085	-28.301	-12.658	12.218
Publieksarcheologie		81.874	-5.688	-57.239	-15.000	3.948
Fondswerving/Erfgoedmonitor				-35.238		-35.238
Erfgoededucatie, RidT			-10.000			-10.000
extra inzet communicatie				-13.770		-13.770
Personeelskosten			-1.290.802			-1.290.802
Huisvestingskosten			-92.118			-92.118
ICT-kosten			-23.062			-23.062
Organisatiekosten			-39.497			-39.497
Financiële baten en lasten			-3.117			-3.117
Doorbelasting uren opdrachten Provincie				134.548		134.548
Doorbelasting uren projecten Provincie				71.917		71.917
Doorbelasting uren projecten Stichting				151.773		151.773
Doorbelasting uren projecten Coöperatie				135.997		135.997
Exploitatie Provincie	0	1.240.836	-1.587.818	359.687	-43.558	-30.853
MijnGelderland-Publiekswebsites						0
Collectie Gelderland	22.049		-22.049		0	0
Scholing ontwikkelen			-3.840			-3.840
Erfgoed en jongeren	2.870	4.000	-5.203		-1.667	0
Verhaal van Gelderland-Schatkamers	9.171	13.980	-22.776	-10.727	10.352	0
Gelderland Herdenkt-educatie	31.988	8.000	-22.861	-25.184	8.057	0
De Gelderse School, Sleutelwerken	39.741		-19.494	-24.558	-4.000	-8.311
Burgerschap en Vrijheid		280.000	-26.886	-1.097	-252.018	0
Gelderse Bloem		50.163		-3.674	-46.489	0
Versterking Herinnering WO2 Gelderland		6.679	-1.360	-6.679	1.360	0
RheijnLand.Xperiences	-4.902	8.943	-3.266		0	775
Projecten Provincie	100.917	371.765	-127.735	-71.917	-284.406	-11.376
Erfgoededucatie, RidT	77.171	11.564	-33.276	-1.698	-53.762	0
Diversiteit en slavernijverleden	-1.789	500	-16.858		18.146	0
Verhaal van Putten	8.300			-8.296		4
Limes	13.001	151.105	-113.710	-57.284	6.889	0
Uitvoering korte projecten (betaald)		131.384	-79.888	-1.855	-25.000	24.640
Edese Erfgoed Experience					0	0
Romeinse Limes Zevenaar	102.491	4.800	-52.500	-9.359	-45.432	0
Erfgoedvrijwilliger-Landelijk	72.158	3.850	-29.972	-28.762	-17.273	0
Detachering EG		12.144		-12.089	0	55
Stoomgemaal de Tuut		8.000	-360	-602	-7.038	0
Erfgoed Gezocht Veluwe-2	25.852	40.000		-31.829	-34.023	0
Totaal projecten Stichting	297.183	363.346	-326.564	-151.773	-157.493	24.699
Totaal projecten	398.100	1.975.947	-2.042.117	135.997	-485.456	-17.529
				494.235		
Totaal projectkosten Provincie	-1.654.829				Exploitatieresultaat	-42.229
Totaal directe projectkosten Provincie	-700.468				Resultaat algemene reserve	24.699
Totaal projectkosten Stichting	-338.647					

samen verleden toekomst geven

Bijlage 3: Nevenfuncties

Raad van Toezicht:

Drs. G.J. van Grootheest:
Burgemeester van Culemborg
Lid Raad van Toezicht Vlinderstichting
Voorzitter Stadswerk Nederland
Voorzitter Raad van Toezicht CV Parijsch
Voorzitter Raad van Toezicht RTR-NL (cameratoezicht)
Bestuurslid bij Vereniging Gelders Genootschap

Drs. M.U. Stallenberg:
Directeur Landschap, Wonen en Economie Gemeente Midden Delfland
Voorzitter en lid Directieteam Businesspark Haaglanden
Voorzitter Erfgoedcommissie Gorinchem
Lid Walchers Adviesteam Ruimtelijke Kwaliteit
Adviseur Erfgoed en omgevingskwaliteit Stichting Dorp, Stad en Land
Eigenaar Bouw- en Architectuurhistorisch Adviesbureau Stallenberg
Lid Raad van Commissarissen van Stadsherstel Den Haag N.V.

M.G.G. Bakker-Otten:
Voorzitter Stichting Museum Kasteel Wijchen
Lid RvT Cubiss te Tilburg
Bestuurslid Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea

D. Chargois:
Bestuurslid Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland
Voorzitter Stichting Achterhoekse Zaalsport Accommodatie
Voorzitter A-18 Parkmanagement Doetinchem
Voorzitter Openbaar Vervoer & Speelgoed Museum Doetinchem

Drs. M.J. van der Wolf:
Strategisch communicatieadviseur & Teamcoach Radboudumc
Bestuurslid NSJV Zanshin
Parttime sportdocent Radboud Sports Centre

Raad van Bestuur:

Dr. M.F.M. Wingens:
Voorzitter bestuur Gelderse Archaeologische Stichting
Secretaris-penningmeester Stichting Versterking Herinnering WO2 Gelderland (WO2GLD)
Lid commissie van toezicht bijzondere leeropdracht Gelderse geschiedenis
Lid Raad van Toezicht (vice-voorzitter) Stichting Slot Zuylen en Stichting Exploitatie Slot Zuylen
Adviseur Mondriaan Fonds
Bestuurslid bewonersvereniging Bosch en Duin

E. Tonckens MBA:
Penningmeester Landelijk Contact Museumconsulenten
Voorzitter Stichting Tonckens' Graven

Bijlage 4: Ieders Museum: nieuwe publieksgroepen bereiken

Inleiding en doelen

2021 was in meerdere opzichten een overbruggingsjaar. Corona speelde ook in dit jaar een belangrijke rol. De pandemie zelf en de overheidsmaatregelen om de pandemie te bestrijden beperkten de openstelling van musea. In de zomer werden een deel van het verlies aan inkomsten uit entrees bij de musea ingehaald door een ruime toeloop van publiek die noodgedwongen in eigen land vakantie vierden. Daarnaast is 2021 de opmaat naar 2022 als het Verhaal van Gelderland, de publicatie onder eindredactie van prof. Dr. Dolly Verhoeven, het licht ziet.

Er werd voor het jaar 2021 vanuit het project Ieders Museum ingezet op:

- Promotie van de musea en voor publiek opengestelde erfgoedorganisaties, stimuleren van museumbezoek door inwoners en toeristen (juli en augustus);
- Samenwerking tussen de musea, door samen het Verhaal van Gelderland op thematische wijze voor te bereiden en in 2022 te vertellen en te presenteren aan het publiek (mei t/m december).

Realisatie Ieders Museum

Vijf onderdelen in het plan:

1. Acties en Evenementen:
   In de zomer van '21 organiseerden we samen met Omroep Gelderland zeven Gelredagen. De Gelredagen zijn onderdeel van de campagne 'Beleef het Verhaal van Gelderland, bezoek het museum in de buurt'. Daarmee wijzen we bewoners en bezoekers van Gelderland deze zomer op de enorme variatie aan musea die de provincie de biedt.
   Locaties waren:
   Voerman Stadsmuseum Hattem (17 juli), Museum Lunteren (24 juli), Tempel | Kerk Museum Elst (31 juli), Museum STAAL Almen (7 augustus), Flipje en Streekmuseum Tiel (14 augustus), Kasteel Huis Bergh (21 augustus) en Museum Slot Loevestein (28 augustus).
   Vanwege de coronamaatregelen werkten de grotere musea en het beperkt toegankelijke Tempel | Kerk Museum met een reserveringssysteem. De zaterdagen trokken ondanks deze beperking bij elkaar 2.100 bezoekers.

2. Kennis en advies: drie webinars
   Najaar 2021 namen wij het onderwerp marketing en communicatie onder de loep tijdens 'Verhaal van Gelderland in zicht'. In drie bijeenkomsten werkten we toe naar de hamvraag: "Hoe vertellen we samen het Verhaal van Gelderland?"

   In 2022 verschijnt het boek Verhaal van Gelderland. Dit verhaal is door de hele provincie te beleven in musea en op andere erfgoedlocaties. Met deze drie bijeenkomsten van 'Verhaal van Gelderland in zicht' wilden we de eerste stappen zetten om deze verhalen en locaties aan elkaar te knopen. Zo kunnen we gezamenlijk het Verhaal van Gelderland uitdragen naar het publiek.

In de eerste bijeenkomst op 28 oktober, getiteld ‘Zelf aan de slag’, lieten verschillende musea en erfgoedinstellingen zien hoe zij op het gebied van marketing en communicatie te werk gaan. Via zes korte lightning talks kregen we een bijzondere blik in de variëteit in de publiekscommunicatie van het erfgoedveld.

In de tweede bijeenkomst, ‘Samen aan de slag’, keken we niet hoe elk museum apart communiceerde, maar hoe musea in samenwerkingsverband een overkoepelend verhaal vertellen. Hoe zet je samen een merk succesvol in de markt? Hubert Slings vertelde hier over het Netwerk Canonmusea. Bij de Canon van Nederland zijn diverse musea aangesloten die elk een deel van de Nederlandse geschiedenis vertellen. Deze canonmusea huisvesten één of meerdere kenmerkende, canon-gerelateerde collectiestukken, verbonden aan de canonvensters.
Museum Catharijneconvent presenteerde Het Grootste Museum van Nederland, een samenwerking van het museum met 18 kerken en synagogen in heel Nederland. Museum Catharijneconvent maakt samen met deze partners de verborgen schatten in de kerken en synagogen toegankelijk voor het publiek.

De eerste twee bijeenkomsten waren de voorbereiding op de derde bijeenkomst: ‘Samen vertellen we het Verhaal van Gelderland’. René Arendsen van Omroep Gelderland liet met een quiz de deelnemers nadenken over mogelijke verbanden tussen musea die op het eerste gezicht weinig met elkaar van doen hadden. Cultuurambtenaar van provincie Gelderland, Dorine van Espelo, gaf informatie over de nieuwe subsidieregeling: Gelderse thematische verhaallijnen en Ben Bregman van Erfgoed Gelderland presenteerde de matrix Verhaal van Gelderland. Een museum kan zichzelf thuis voelen in een of meerdere tijdvakken en thema’s binnen deze matrix.

Matrix Verhaal van Gelderland

Na deze presentaties overlegden musea in online groepjes (Break Out Rooms) waar zij zichzelf en collega musea in deze matrix zagen. Vervolgens keken we samen waar de raakvlakken lagen tussen de erfgoedorganisaties. Zo bleek dat musea die ogenschijnlijk ver van elkaar af stonden, toch een gedeeld tijdvak of thema hadden. Zo werd een basis gelegd voor verschillende samenwerkingen tussen Gelderse musea, om samen een deel van het verhaal van Gelderland te vertellen.

Per bijeenkomst namen zo'n 30 musea deel.

3. Aanpassingen website MijnGelderland

In 2021 is intensief met de webbouwer samengewerkt om te komen tot verbeteringen van de websites mijngelderland.nl en mijngelderlandinkaart.nl. Voordat de lijst verbeteringen is opgesteld, is eerst gebruikersonderzoek gedaan bij eindgebruikers en bij musea en is een advies gevraagd bij Afdeling Online. Enkele veranderingen die doorgevoerd zijn om de verbinding naar de Gelderse musea te verbeteren zijn:

- koppeling tussen mijnGelderland en mijngelderlandinkaart;
- verbetering overzichtspagina's canons;
- ticketknop toegevoegd bij Actueel en opent in nieuw venster;
- zichtbaarheid routes op mijngelderlandinkaart.nl;
- verbeterde filters op mijngelderlandinkaart.nl, bijvoorbeeld 'te bezoeken organisaties' toegevoegd;
- tutorial op mijngelderlandinkaart.nl;
- meer promotie voor de nieuwsbrief op mijngelderland.nl;
- toevoeging informatie over mijnGelderland in het Duits en het Engels.

4. Netwerk musea voor Verhaal van Gelderland

Samenstelling programmaraad: Museum Arnhem/Rozet, Museum Het Valkhof, CODA, Musea Zutphen, Nationaal Onderduikmuseum, Nederlands Openlucht Museum en Regionaal Archief Rivierenland. Deze programmaraad is twee keer in 2021 bij elkaar geweest om ideeën over de invulling van het Verhaal van Gelderland vanuit de musea en opengestelde erfgoedpartijen te bepreken. In 2022 wordt dit voortgezet.
Er is een database ontwikkeld waarmee er een koppeling gemaakt kan worden tussen organisaties die een zelfde thema of historische periode presenteren. Dit is een basis voor verdere samenwerking rond het Verhaal van Gelderland.

5. Brede promotiecampagne

Onder het motto: 'Beleef het Verhaal van Gelderland. Bezoek het museum in de buurt', brachten we musea in de provincie onder de aandacht van inwoners en toeristen. We promoten de musea in Gelderland op verschillende manieren.

ABRI-campagne Tijdens de zeven weken van de zomervakantie in regio's Noord en Midden voerden we de abricampagne langs de provinciale wegen. Per week was de campagne te zien op circa 100 bushokjes in de provincie met circa 450.000 passanten (views in marketingtermen). Op de Abriposters toonden we de slogan 'Beleef het Verhaal van Gelderland, bezoek het museum in de buurt' en een collectievoorwerp uit ons project 'Schatkamers van Gelderland'.

Abricampagne in de buurt van Zutphen, zomer 2021.

Online social media campagne

Daarnaast liep in deze periode ook een grote online advertentiecampagne op Facebook en Instagram. Deze campagne bereikte ruim 207.000 mensen en leidde ruim 10.000 extra mensen naar de website. Er is vervolgens 1.045 keer verder geklikt naar de website van een museum of de knop om tickets te reserveren.

Posters

Musea in Gelderland ontvingen per post vijf A3-posters met het verzoek deze in hun omgeving op toeristische plekken op te hangen.

Overzicht uitgaven Ieders Museum 2021

wat	Begroting 2021	Realisatie 2021	verschil
Acties en evenementen	30.270	21.206	-9.064
Kennis en advies	10.090	8.491	-1.599
mijnGelderland	25.225	20.134	-5.092
Netwerk musea VvG	40.361	29.395	-10.966
Promotiecampagne	35.316	49.818	14.503
TOTAAL	**141.262**	**129.044**	**-12.218**

Toelichting op de uitgaven

Het is niet gelukt om het volledige bedrag in 2021 uit te geven. Er is een bedrag over van €12.218 waarvoor een plan wordt gemaakt om toe te voegen aan het budget Ieders Museum 2022 (bijlage 7).

De onderbesteding komt met name door de coronapandemie waardoor geplande bijeenkomsten helaas niet door konden gaan. De webinars waren een goede oplossing maar zullen nooit zoveel inspiratie en gedeeld plezier bieden als een echte netwerkbijeenkomst.

De kosten voor mijnGelderland zijn helaas achtergebleven met de planning. Oorzaak hiervan is de afhankelijkheid van het ICT-bedrijf dat onze partner is bij mijnGelderland. Vernieuwing en verbetering kan alleen worden doorgevoerd als het bedrijf over voldoende menskracht beschikt om dit tijdig te realiseren.

Aangezien we tijdig inzagen dat we niet alle begrotingsposten volledig zouden opmaken, is fors ingezet met de promotiecampagne in de zomermaanden. De campagne is een direct middel gebleken om de musea onder de aandacht te brengen.

Bijlage 5: Publieksarcheologie

Publieksarcheologie is zeer divers. Het draait om publieksbereik, participatie, verbinden, educatie, netwerkvorming en publiekscommunicatie. Archeologie is bij uitstek een middel om het publiek kennis te laten maken met de eigen geschiedenis en het verhaal van die plek. Het maakt het verleden tastbaar.

ArcheoHotspots

Ondanks alle beperkende maatregelen zijn de ArcheoHotspots in Gelderland in beweging. In 2021 waren er in totaal vijf actieve ArcheoHotspots verspreid over de provincie. Daarnaast zijn er plannen gemaakt en subsidies gehonoreerd voor twee nieuwe mobiele ArcheoHotspots. Dit jaar is het Gelders netwerk van ArcheoHotspots online bij elkaar geweest om elkaar te inspireren, vragen te beantwoorden en ideeën op te doen.

De mobiele ArcheoHotspot in Zutphen is een uniek en succesvol concept gebleken. De eerste inzet was tijdens de Nationale Archeologiedagen in juni bij Musea Zutphen en daarna op verschillende plekken in omgeving met in totaal ca. 500 actieve deelnemers en boekingen van 34 basisscholen. Erfgoed Gelderland ondersteunde de ontwikkeling van het educatieve materiaal, dat ook geschikt is om in andere ArcheoHotspots te gebruiken.
Op de Veluwe is een tweede mobile ArcheoHotspot gerealiseerd als samenwerking tussen Museum Het Pakhuis, Museum Hagendoorns Plaatse en zes gemeenten op de Veluwe.
De ArcheoHotspot bij Erfgoedcentrum Rozet is in 2021 heropend. Om de zichtbaarheid te vergroten zijn vier ArcheoAcademy's georganiseerd over typische Arnhemse thema's. De ArcheoAcademy had in totaal ca. 2.000 views. In 2022 worden er weer vier gepland.

Nationale Archeologiedagen

Gelderland doet al jaren mee met de Nationale Archeologiedagen. In 2020 werden ze geannuleerd; in 2021 gingen ze in aangepaste vorm wel door. Om erfgoedinstellingen te informeren over de mogelijkheden werd in april een (online) inspiratiebijeenkomst georganiseerd. In juni werden 27 (online) activiteiten georganiseerd. Het aanbod bestond zowel uit webinars als fiets- en wandeltochten. Al fietsend en wandelend kreeg men aan de hand van QR-codes meer te informatie over verschillende locaties.

Erfgoed Gezocht

In navolging van het succesvolle online speurwerk van vrijwilligers in 2019 en 2020 is er in 2021 begonnen aan het veldwerk op de Veluwe. Dit veldwerk, validatie, is van belang om te onderzoeken op locatie wat daadwerkelijk aan nieuwe archeologie is gevonden door de vrijwilligers. Alle vrijwilligers van voorgaande jaren werden uitgenodigd om aan dit deel mee te doen. Om mensen zo breed mogelijk te betrekken was Voorkennis was niet van belang. Men kon deelnemen aan diverse online cursussen. Het resultaat van het veldwerk was opmerkelijk, van de 165 onderzochte heuvels bleken er 32 daadwerkelijk een niet eerder ontdekte grafheuvel te zijn.

Naast grafheuvels is er online ook gespeurd naar houtskoolmeilers. Voor dit onderzoek werd samengewerkt met Universiteit Gent. In totaal zijn op 4 locaties 35 bevestigde meilers gevonden.

Om deelnemers en geïnteresseerden te blijven informeren over het verloop van het project is er, ook in het kader van de burgerwetenschap, een Raad van Burgerwetenschappers geïnstalleerd. Er wordt een speciale nieuwsbrief verzonden aan 240 abonnees. En er is in navolging van het online speuren en valideren een app in ontwikkeling die gebruikt kan worden om zelf op pad te gaan om grafheuvels of houtskoolmeilers te controleren.

Nationaal en internationaal staat Erfgoed Gezocht in de belangstelling. In mei was Erfgoed Gezocht een case bij een Participatielab van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). In juni is een lezing gegeven in 'Citizen Science in Archaeology', georganiseerd door Christian-Albrechts-Universität in Kiel, Duitsland (online).

Erfgoed Gezocht

- 39 deelnemers online training booronderzoek
- 19 deelnemers cursus 'omgaan met de registratie app'
- Deelname van 171 vrijwilligers aan onderzoek op locatie
- 15 veldwerkdagen
- 15 studenten archeologie Universiteit Leiden
- 165 potentiële grafheuvels onderzocht: 32 bevestigd als grafheuvel
- 35 bevestigde houtskoolmeilers
- 4 houtskoolmeilers bemonsterd voor OSL + C14 datering
- 11 monsters voor houtskoolanalyse
- Nationale – en internationale belangstelling voor het project.

Bijlage 6: Leeropdracht Gelderse Geschiedenis 2021

De bijzondere leeropdracht Gelderse Geschiedenis aan de Radboud Universiteit heeft een omvang van één dag per week en wordt ingevuld door Dolly Verhoeven. De leeropdracht heeft vier doelen: 1) onderzoek naar de Gelderse geschiedenis bevorderen, 2) de resultaten daarvan breed toegankelijk maken, 3) onderwijs geven en 4) een bijdrage leveren aan de band tussen universiteit en provincie.

In 2021 publiceerde Dolly Verhoeven het artikel 'Tussen streek en staat. Identiteit, beeldvorming en functioneren van regio's aan de rand van Gelderland', in een bundel over Identiteit in grensregio's rond 1800. Als redactievoorzitter van het Jaarboek van de vereniging Gelre was zij betrokken bij de totstandkoming van verschillende artikelen van andere auteurs. Eén daarvan – over de bevolkingsontwikkeling in Gelderland sinds de prehistorie – vloeide direct voort uit het werk van een junioronderzoeker bij het boekproject Verhaal van Gelderland.

De hoogleraar begeleidt sinds enkele jaren een promovenda die onderzoek doet naar de geschiedenis van de Hanze. In september 2021 kwam daar een tweede promovenda bij: zij onderzoekt de rol van adellijke vrouwen in Gelderland bij het beheer van 18^{e}-eeuwse landgoederen.

Vanwege Corona waren er in 2021 weinig live publieksactiviteiten mogelijk. Wel werd onder leiding van Dolly Verhoeven in februari een online symposium gehouden, waarvoor zich circa 300 belangstellenden inschreven. De vijf sessies van het symposium werden elk door 100 tot 150 mensen bijgewoond. In november werden drie lezingen gegeven (twee in Zutphen en een in Nijmegen) en er werd een online presentatie gehouden op een Gronings symposium.

Op het gebied van onderwijs gaf de hoogleraar verschillende colleges voor Research-Master studenten. Daarnaast begeleidde zij samen met Marc Wingens, algemeen directeur van Erfgoed Gelderland, twee stagiaires die onderzoek deden naar de gebeurtenissen in de Achterhoek in 1572, dit ter voorbereiding op het landelijke herdenkingsjaar 2022 onder het motto 'De geboorte van Nederland'.

Samen met Marc Wingens van Erfgoed Gelderland werkte Dolly Verhoeven aan de voorbereiding voor de 'Gelderse Bloem', een project dat bedoeld is om de Gelderse geschiedenis te benutten voor een beter begrip van actuele vraagstukken.

Als projectleider en eindredacteur is Dolly Verhoeven verantwoordelijk voor het vierdelige boekproject Verhaal van Gelderland. In 2021 werden de teksten daarvoor aangeleverd en werd een start gemaakt met de eindredactie, de beeldredactie en de kaartredactie. De werkzaamheden voor Verhaal van Gelderland worden uit een ander budget gefinancierd. Via bemiddeling van de hoogleraar zijn verschillende medewerkers van de Radboud Universiteit bij het project betrokken als auteur of redactielid.

Bijlage 7: Egalisatiereserve

Van twee projecten is het budget in 2021 niet besteed zoals begroot. Erfgoed Gelderland wil deze projecten in 2022 uitvoeren en de egalisatiereserve daarmee niet verder laten stijgen.

A. CollectieGelderland – Memorix Major

In augustus 2021 is een toezegging gedaan om van uit de egalisatiereserve een bedrag van €50.000 te gebruiken voor vernieuwing van het programma Memorix Major. Dit bedrag is in 2021 nog niet besteed, er was meer aanloop- en onderzoektijd nodig om een duurzame keuze te maken.

Momenteel maken 35 Gelderse instellingen via CollectieGelderland gebruik van het collectiebeheersysteem Memorix Maior van leverancier Picturae. Daarmee worden deze musea en historische verenigingen in staat gesteld om hun collecties te beheren en te presenteren op de website www.collectiegelderland.nl. Technische ontwikkelingen (Linked Data) en vernieuwde nationale standaarden (DERA) zorgen ervoor dat er continue stappen gezet moeten worden voor het verbeteren van de bruikbaarheid en zichtbaarheid van de collecties. Zo zorgen we ervoor dat webadressen toekomstbestendig zijn (geen 404's meer) en collecties onderling nog beter verbonden zijn door middel van termenlijsten.

Met Picturae wordt verkend wat de vereisten voor een vernieuwd collectiebeheersysteem (met een zogenaamde multi-tenancy-omgeving) die toegesneden is op onze rol als spil in het digitale erfgoed van de provincie Gelderland. We zetten daarmee de eerste stappen naar een datastructuur die het mogelijk maakt om met Linked Data te werken en kunnen zo voldoen aan de nieuwe nationale richtlijnen voor digitaal erfgoed. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met twee of drie leden van Collectie Gelderland. Na afronding en evaluatie van dit onderzoek is het mogelijk ok de andere leden op deze nieuwe werkwijze aan te sluiten. Het opgenomen bedrag daarvoor is een richtbedrag, pas na afronden van het onderzoek is hiervoor een offerte te maken.

wat	Kosten 2022 egalisatiereserve
Picturae: Termennetwerk verbeteren (offerte)	€ 6.136,-
Picturae: Memorix Linked Data (offerte)	€ 19.040,-
Subtotaal onderzoeksfase	**€ 25.176,-**
Uitrollen naar 35 andere leden CG	€ 25.000,-
Totaal ex btw	**€ 50.176,-**

B. Ieders Museum

Uit 2021 is een bedrag van ruim €12.000 over van het budget Ieders Museum. In 2022 zal, volgens plan, de portalwebsite Verhaal van Gelderland worden gerealiseerd. Dit wordt een zeer toegankelijke site met informatie over de hoogtepunten uit de Gelderse geschiedenis. Voor de geïnteresseerde lezer is de verdiepende informatie te vinden op zowel mijnGelderland als op Collectie Gelderland. De drie websites zullen nauw met elkaar verbonden zijn. De doelgroep van de nieuwe portal site verschilt sterk van de 'traditioneel' op geschiedenis gerichte bezoekers van de twee bestaande sites.

In de bestaande begroting Ieders Museum 2022 is budget uitgetrokken om deze nieuwe site Verhaal van Gelderland technisch te realiseren en om aantrekkelijke content te maken (film). We willen het restant budget 2021 graag gebruiken voor:

- Inhuur tekstschrijver publiekstoegankelijke 'vertaling' van bestaande teksten;
- Fotografie die aansluit bij boek, zomerprogramma 2022 en gericht op een breed publiek.

wat	Kosten 2022 egalisatiereserve
Ieders Museum: Verhaal van GLD voor breed publiek schrijven en foto	€ 12.000,-
Totaal ex btw	**€12.000,-**

Bijlage 8: Netwerkbijeenkomsten 2021

wat	aantal deelnemers
Verhaal van Gelderland	201
Historische verenigingen	114
Directeuren Kleine musea	40
Netwerk vrijwilligers- en boerderijmusea	37
Collectie Gelderland	169
Archeologie	213
Ieders Museum, marketing	114
Participatie, diversiteit en inclusie	620
Open-up! Een 3Dimensionaal Verhaal	65
Opening Erfgoedfestival - de Vereeniging	247
Cursus educatie rondleiden	72
Provinciale Erfgoedportals	35
TOTAAL	**1927**

Bijlage 9: Gelderse Erfgoedmonitor

In 2021 is over het jaar 2020 een Gelderse Erfgoedmonitor uitgevoerd. Dit onderzoek vormde een herhaling van de monitor over 2019, met de expliciete bedoeling gegevens boven water te krijgen over de effecten van de Coronacrisis op de Gelderse erfgoedsector.

Alle instellingen die verenigd zijn in de coöperatie Erfgoed Gelderland hebben in 2020 te maken gekregen met een nieuwe realiteit door de coronapandemie. De uitwerking op de verschillende typen organisatie is echter divers, en heeft te maken met de omvang van de bezoekfunctie. Met name instellingen die in een normaal jaar veel bezoekers trekken, hebben het lastig gehad door periodes van sluiting en capaciteitsrestricties in de periodes dat zij wél voor publiek open mochten.

Met name de instellingen met een sterke bezoekfunctie hebben gebruik gemaakt van de beschikbare noodsteunmaatregelen. Steun vanuit de NOW-regeling is het vaakst aangevraagd. Hierdoor is het effect van de pandemie op de werkgelegenheid in de sector relatief beperkt gebleven, met name onder de werknemers in vaste loondienst. Instellingen behorend tot de categorie Lokale geschiedenis en beleving (met veel vrijwilligers) maakten veel minder gebruik van de nood-steunmaatregelen.

Alles tezamen is het totale aantal fysieke bezoeken aan erfgoedinstellingen in 2020 afgenomen. Trokken de instellingen in 2019 gezamenlijk nog zo’n 5 miljoen bezoeken, in 2020 waren dat er 3,7 miljoen. Dat is zo’n 26% lager dan in 2019. De musea werden het hardst geraakt, met een afname van 50% van het aantal bezoeken. De totale bezoekersinkomsten door fysieke bezoeken namen daardoor ook sterk af, maar afgelopen jaar heeft eens te meer aangetoond dat erfgoedinstellingen ook op andere manieren waarde toevoegen aan de samenleving.

Door de periodes van verplichte sluiting is bij een deel van de instellingen het aanbieden van online activiteiten belangrijker geworden. Van de toegenomen online profilering zijn ook de effecten te zien, zoals toegenomen websitebezoek en volgers op diverse social media kanalen. Veel van de instellingen die meer online activiteiten zijn gaan doen geven aan dit in de toekomst minimaal op hetzelfde niveau te willen voortzetten.

De tekst van het volledige onderzoek is op de website Erfgoed Gelderland.nl te vinden.

Bijlage 10: Erfgoedfestival

Het Erfgoedfestival 2021 was in alle opzichten een succes. Alle live optredens konden doorgaan, de opening werd live uitgezonden door Omroep Gelderland en veel resultaten werkten langer door dan de festivalmaand. Zo maakten Katinka Polderman en Sophie Reinders het boek Zwerfgoed, dat alom geprezen is, inmiddels een tweede druk heeft en de Gerrit Komrij-prijs ontving. De tekst van Merijn Scholten zal ook als boek verschijnen in januari volgend jaar en het nummer dat Ellen ten Damme schreef naar aanleiding van een verblijf in Harderwijk, krijgt een videoclip en een uitgebreide studio-opname.

Daarnaast heeft het festival de erfgoedlocaties veel gebracht. Tijdens de evaluatie vertelden locaties over het enorm toegenomen netwerk, de bijgeleerde marketingkennis en de positieve ervaringen met een nieuwe manier van erfgoed presenteren. Daarnaast bracht het festival veel positieve energie met zich mee. Locaties hebben flink geprofiteerd van de enorme media-aandacht en voor de plekken die drijven op vrijwilligers, was dit festival een ideale manier om aan teambuilding te doen. Iédereen was namelijk trots op zijn of haar artiest. Daarnaast heeft het uitgebreide interne voortraject geleid tot een betere samenwerking tussen erfgoedlocaties en meer kennis op het gebied van marketing en presentatie.

De artiesten zijn op hun beurt ambassadeurs van de erfgoedlocaties geworden. Zo is rapper Rico dolverliefd op Kasteel Huis Bergh en draagt hij dat op zijn social media flink uit, is Ellen ten Damme nog eens teruggekomen naar Harderwijk voor een benefietconcert en hebben de ArtEZ-studenten hun product geschonken aan de vaste collectie van Museum Smedekinck.

De Provincie Gelderland heeft zich op een unieke manier op de kaart gezet. Zowel in de eigen provincie als daarbuiten. De samenwerkingen met de Maand van de Geschiedenis en de VPRO hebben daar flink aan bijgedragen. Er was veel landelijke persaandacht voor het festival in z'n geheel en alle resultaten afzonderlijk. Het festival heeft zich nog steviger dan vorig jaar verbonden aan het onderwijs (de HAN en de Radboud Universiteit) en aan andere festivals (zoals GO SHORT).

Belang van het Erfgoedfestival voor Gelderland

Het Erfgoedfestival is niet onopgemerkt gebleven. Na de eerste editie in de nieuwe vorm (2020) stroomden de aanmeldingen binnen om als deelnemer mee te doen. Erfgoedlocaties wilden graag profiteren van het netwerk en de kennis die bij het festivalteam aanwezig is. En daarbovenop meldden ook heel wat artiesten zich spontaan aan. Daarnaast vroegen vertegenwoordigers van diverse media zelf om samenwerking. Dat droeg bij aan een succesvolle marketing- en communicatiecampagne. Op organisatieniveau waren het de provincies Limburg en Zeeland die aanklopten om meer te weten over het festival. In gesprekken tussen Mijke Pol, vertegenwoordigers van de provincies, leden van Erfgoed Gelderland en artiesten, is uitgebreid gesproken over deze vorm en de werkwijze van het festival. Beide provincies zien kansen in een samenwerking tussen Gelderland en hun eigen provincie.

Het Erfgoedfestival is belangrijk voor Gelderland en voor de Gelderse erfgoedsector. Hieronder in het kort een uiteenzetting van dat belang.

Versterken van de culturele infrastructuur

Binnen het festival werken musea, archieven, monumenten en historische verenigingen samen met elkaar en met (podium)kunstenaars. De infrastructuur wordt versterkt doordat:

- Het Erfgoedfestival onverwachte verbindingen maakt tussen kunstenaars en erfgoedlocaties en tussen locaties onderling. Die werken vaak nog niet met elkaar samen en leren elkaar door deelname aan het festival beter kennen.
- het festival voor een professionalisering zorgt bij de erfgoedlocaties. Ze worden meegenomen in de gedegen online marketing en kunnen ondersteuning krijgen op specifieke onderdelen. Daarnaast leren ze door deelname anders te kijken naar de manier waarop ze het verhaal over de collectie en locatie vertellen. Die kennis en ervaring zorgt ervoor dat samenwerkingen tussen kunstenaars en erfgoedlocaties in de toekomst vaker plaatsvinden, omdat beide partijen de winst zien.

Een goed en divers werkklimaat voor jonge Gelderse kunstenaars

Door hen – net als de gevestigde artiesten – een vrije opdracht te geven, kunnen zij hun beroepspraktijk opbouwen, bouwen ze aan hun netwerk en doen zij ervaring op. Daarnaast profiteren de talenten van de media-aandacht die het Erfgoedfestival voor elkaar weet te krijgen. En daarmee kunnen zij zich landelijk op de kaart zetten. Festivals als het onze zorgen ervoor dat toptalenten niet wegtrekken uit de provincie, omdat er elders meer kans op werk is.

Het Erfgoedfestival zet Gelderland landelijk op de kaart

De artiesten trekken landelijke media-aandacht, de online marketing bereikt grote publieksgroepen buiten de provincie, de samenwerking met landelijke partners zorgt voor een nationale uitstraling. Dat betekent dat ver buiten de provinciegrenzen mensen kennismaken met het rijke Gelderse erfgoed.

Doordat de kunstenaars dit erfgoed vanuit hun eigen perspectief benaderen en neerzetten, krijgt het een nieuwe en frisse betekenis. Voor Gelderland heeft dit als resultaat dat er met nieuwe ogen naar deze bijzondere provincie wordt gekeken – zowel binnen als buiten de grenzen van Gelderland.

En in dat verlengde kan men stellen dat het Erfgoedfestival goed is voor de positionering van de provincie Gelderland. Het toont de provincie aan Gelderlanders en niet-Gelderlanders op een verrassende manier: Gelderland is zichtbaar de mooiste en meest afwisselende provincie van Nederland, zonder dat al dat erfgoed de provincie oubollig laat lijken.

Het Erfgoedfestival levert andere projecten van Erfgoed Gelderland veel op

Door de intensieve samenwerking gedurende het festival, leren erfgoedlocaties Erfgoed Gelderland beter kennen. We zien dat deelnemers aan het festival medewerkers van Erfgoed Gelderland beter weten te vinden en dat projecten van Erfgoed Gelderland sneller de juiste leden weten te bereiken. De onderlinge betrokkenheid binnen de coöperatie wordt vergroot door het Erfgoedfestival.

Samenwerkingen

Het Erfgoedfestival heeft in 2020 een aantal belangrijke samenwerkingen gestart en heeft daar in 2021 op voortgebouwd. Zo werkten we samen met CultuurOost, de HAN, Radboud Erfgoed en de Radboud Universiteit en de Maand van de Geschiedenis. Nieuw waren de samenwerkingen met de gemeentes Nijmegen en Zutphen. En ook de intensieve samenwerking met Omroep Gelderland en

ArtEZ was een novum. Dankzij de aanwezigheid van Hasan Evrengun –eindredacteur Andere Tijden – kon er bovendien een link gelegd worden met de social media kanalen van de Afdeling Geschiedenis van de NTR en VPRO. Er zijn ook eerste verkennende gesprekken gevoerd met het Rijksmuseum over een mogelijk partnerschap in de programmering. Het Rijksmuseum verzorgt namelijk jaarlijks de afsluiting van de Maand van de Geschiedenis.

Daarnaast hebben de provincies Limburg en Zeeland aangegeven geïnteresseerd te zijn in het Erfgoedfestival. Zij onderzoeken de mogelijkheid om ook een dergelijk festival te organiseren en/of aan te haken bij het Gelderse Erfgoedfestival. Mijke Pol heeft samen met Chris Dols (Radboud Erfgoed) en Katinka Polderman (artist in residence) de eerste gesprekken gevoerd met Limburg en Zeeland.

Communicatie- en marketingresultaten

Het festival heeft afgelopen jaar ingezet op een flinke online aanwezigheid en een dito publieksbereik. Het maakt het festival minder afhankelijk van corona-onzekerheden en is bovendien een uitkomst voor de moeilijk bereikbare erfgoedlocaties. Het biedt hen de kans online een groter publiek te bereiken. Voor de Provincie Gelderland is het goed dat we online en in de gedrukte media ingezet hebben op zichtbaarheid in en buiten de provincie. Opnieuw hebben we met verschillende filmteams gewerkt die de resultaten en making-ofs van de artiesten hebben vastgelegd. Alle artiesten hebben meegewerkt aan extra interviews en optredens voor diverse media. Dat heeft voor een uitzonderlijke goede zichtbaarheid van de provincie en het festival gezorgd.

Online marketingcampagne

In 2020 heeft het Erfgoedfestival samen met online marketingbureau Afdeling Online een uitgebreide online marketingcampagne ontwikkeld. Daar is in 2021 opnieuw gebruik van gemaakt en op voortgebouwd. De online marketingstrategie maakt gebruik van advertentiecampagnes via sociale media (Facebook, Twitter en Instagram), advertenties via YouTube en discovery en display advertising via Google. In de opzet van de advertenties werd gewerkt met lookalike audiences en retargeting om het succes en het bereik van de campagnes te vergroten. Aan alle video’s die het Erfgoedfestival verspreid heeft, zijn bumpers toegevoegd met de logo’s van de provincie en andere partners. Deze strategie heeft bijgedragen aan een flinke stijging van het aantal websitesessie: bijna een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar. Daarmee is de naamsbekendheid van het Erfgoedfestival dit jaar weer gegroeid. Ook droeg de online campagne bij aan een flink aantal kijkers van de video’s. Ruim 72.000 mensen startten een video vanuit de campagne op de socials, en 8514 mensen daarvan keken deze volledig af.

Festivalwebsite

In samenwerking met webbureau Prode is de gehele festivalwebsite in 2021 vernieuwd. Na de editie van 2020 bleek een behoefte om de content die het festival voortbrengt nog beter te kunnen tonen. Daarnaast wilden we een archief inbouwen om de resultaten van het festival beter te kunnen borgen. De website erfgoedfestival.nl vormde het centrale punt voor de communicatie van het festival, waarop alle informatie en content te vinden was. In de festivalperiode (oktober) ontving de website 20.480 unieke bezoekers. Maar ook voorafgaand aan en naderhand wisten mensen de website te vinden. In totaal bezochten 41.530 mensen de website in de periode september t/m november 2021. Dat is een stijging van 143% ten opzichte van vorig jaar in dezelfde periode. In het programma (erfgoedfestival.nl/programma) werden alle online en offline activiteiten van het

Erfgoedfestival overzichtelijk getoond. Vanuit daar konden mensen doorklikken naar de website van de residentielocaties om tickets te bestellen voor de activiteiten op locatie, of klikten ze door naar de pagina's van de artiesten en residentielocaties, waarop verschillende video's te zien waren. De best bekeken pagina's: Ellen ten Damme / Bottermuseum, de ArtEZstudenten / Museum Smedekinck, Katinka Polderman / Radboud Erfgoed, Remy van Kesteren / Tweestromenland en Merijn Scholten / CODA.

Inloop uurtjes

Vanaf eind juni hebben we in aanloop naar de festivalperiode vier 'inloopuurtjes' georganiseerd voor de residentielocaties. Daarbij stond telkens een ander onderwerp centraal. Residentielocaties konden aanhaken wanneer zij daar behoefte aan hadden. Er waren telkens 4 of 5 residentielocaties aanwezig. In het eerste inloop uur bespraken we de zomerresidenties en konden de locaties aangeven op welke vlakken zij graag ondersteuning wilden van Afdeling Online. In het tweede inloop uur presenteerden we de toolkit en de promotiemiddelen. In het derde inloop uur presenteerde Afdeling Online de marketingcampagne, spraken we over de mediapartners en namen we het draaiboek van 3 oktober door. In het vierde inloop uur, eind september, namen we ruim de tijd voor laatste vragen over de aankomende festivalperiode. De inloopuurtjes waren ook een maandelijks moment voor de residentielocaties om elkaar te ontmoeten, om te horen waar zij mee bezig waren en hoe zij bepaalde dingen aanpakten. Er ontstonden kruisbestuivingen en ideeën werden uitgewisseld. Van verschillende residentielocaties kregen we terug dat zij hier veel waarde aan hechtten.

Evaluatie

Na afloop van het Erfgoedfestival is er een enquête rondgestuurd aan alle leden van Erfgoed Gelderland. De enquête is ingevuld door 24 leden, waarvan 9 residentielocaties. De personen die aangaven het Erfgoedfestival gevolgd te hebben, beoordeelden de mate van zichtbaarheid (pers, (social) media, advertenties) met een 7 gemiddeld. De enquête laat verder geen opvallende zaken zien. De locaties waren zeer tevreden over de samenwerking met de artiesten en met Erfgoed Gelderland. Het festival voldeed aan de verwachtingen wat betreft tijdsinvestering. Het Erfgoedfestival in het algemeen wordt beoordeeld met een 7,7 gemiddeld. Daarna is het festival nog geëvalueerd in een online bijeenkomst met de residentielocaties. Ook daaruit blijkt dat het Erfgoedfestival op verschillende vlakken een positieve bijdrage heeft geleverd.